

Opdrachtomschrijving Inventarisatie van het domein Toetsen door een op te richten werkgroep

Aan: Standaardisatieraad
Van: Bureau Edustandaard namens de Architectuurraad
Datum: 1 november 2016

Achtergrond

Toetsen (incl. examineren) is een relevant proces voor het onderwijs en om die reden ook onderkend binnen de ROSA architectuur. Binnen het domein toetsen zijn veel ontwikkelingen gaande als gevolg van toenemende wens om adaptief onderwijs aan te kunnen bieden. Op het gebied van formatief toetsen zien we dat de integratie met digitale leermiddelen en leerplatforms steeds groter wordt. Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen gaande rondom Facet en Cito in het kader van de verplichte summatieve toetsen. Tenslotte zien we een groeiende behoefte aan meer inzicht in resultaten vanuit de verschillende digitale toetsystemen in het kader van learning analytics. Deze ontwikkelingen spelen in alle onderwijssectoren en raken publieke en private partijen.

Aanleiding en probleemstelling

Er wordt vanuit veel verschillende tafels nagedacht over de vraagstukken die leven binnen het domein Toetsen. Er bestaat echter nog onvoldoende inzicht in het aanbod en de samenhang tussen de diverse voorzieningen en standaarden die in het domein worden gebruikt en ontwikkeld door verschillende organisaties.

Een van de recente ontwikkelingen is dat er (binnen Edustandaard als follow-up van het SION-programma) verschillende zaken in kaart gebracht zijn binnen het domein toetsen met betrekking tot processen en semantiek: het semantisch model voor het toetsdomein.

Voorbeeld 1

Organisaties implementeren verschillende bouwstenen in de door hun aangeboden voorzieningen. Bij de totstandkoming van standaarden wordt niet altijd rekening gehouden met de verschillende visies van ketenpartijen over de scope van bouwstenen. Daardoor kan het zijn dat bepaalde standaarden vereisen dat gegevens moeten worden uitgewisseld die niet beschikbaar zijn vanuit de aanleverende educatieve applicaties, bijvoorbeeld ruwe scores over meerdere toetsmomenten. Het gevolg is dat er geen integraal beeld over de leerprestaties van de leerlingen ontstaat.

Daarnaast is er vanuit de Architectuurraad voorgesteld om door een hiervoor op te richten werkgroep binnen ES (in de AR van 6 oktober jl.) de architectuur binnen het domein toetsen te inventariseren om zo te komen tot zicht op mogelijke verbeteringen voor het onderwijsproces.

Voorbeeld 2

De complexiteit van het toetsdomein en de grote hoeveelheid beschikbare, maar versnipperde informatie, zorgt er voor dat (nieuwe) spelers in dat domein veel tijd kwijt zijn om grip te krijgen op dat domein en op hun eigen positie ten opzichte van andere ketenpartijen. In die situatie worden standaarden niet of slecht gevolgd en worden gegevensuitwisselingen ad-hoc en bilateraal ingericht. Echter, in een domein waar veel partijen een belang hebben is het transparant ontsluiten en delen van gegevens een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot innovatieve oplossingen voor adaptief onderwijs.

Doelstelling van de inventarisatie

Met de inventarisatie moet meer inzicht verkregen worden in de processen, gegevens, voorzieningen, privacy aspecten en standaarden die gebruikt worden binnen het domein Toetsen. Daarnaast is het ook van belang om te weten welke knelpunten en wensen er leven. Tenslotte moet er meer zicht verkregen worden in de verschillende visies en trends binnen dit domein.

Met behulp van de inventarisatie door de werkgroep moet de Architectuurraad en alle partijen die hierin zijn vertegenwoordigd, kunnen bepalen welke zaken relevant zijn voor de (door)ontwikkeling van de diverse voorzieningen en standaarden met betrekking tot toetsen, welke (architectuur)afspraken hierover gemaakt dienen te worden en welke overige vraagstukken met betrekking tot interoperabiliteit in dit domein belegd moeten worden bij de Standaardisatieraad.

Resultaat van de inventarisatie

De inventarisatie levert diverse overzichten op van architectuurelementen (processen, domeinmodellen, voorzieningen, standaarden) die door de werkgroep in verband met elkaar gebracht zullen worden en in de ROSA als domeinarchitectuur Toetsen verwerkt en opgenomen zullen worden.

Daarnaast levert de inventarisatie een adviesrapport op met aanbevelingen voor mogelijke roadmaps van voorzieningen en standaarden in het domein toetsen. Deze roadmaps zullen worden gebaseerd op basis van een overzicht van 'witte' vlekken, overlap en eventuele kansen voor hergebruik. Deze roadmaps leiden tot daadwerkelijke verbeteringen van onderwijsprocessen, door middel van de verbeterde inzet van toetsen en toetsresultaten. Eventuele (architectuur)afspraken of vraagstukken met betrekking tot interoperabiliteit zullen in dit rapport ook geadresseerd worden aan de Standaardisatieraad.

Tenslotte zal in een afzonderlijke notitie ingegaan worden op de evaluatie van het proces, op basis waarvan bepaald kan worden of het zinvol is om een dergelijke inventarisatie in de toekomst ook voor andere domeinen in werkgroepverband binnen Edustandaard uit te voeren, om zo het 'werken onder architectuur' binnen de keten te bevorderen.

Scope van de inventarisatie

De architectuurinventarisatie heeft betrekking op alle onderwijssectoren. De focus van de werkzaamheden en de mate van detaillering van de uitwerking wordt door de werkgroep bepaald aan de hand van de vraagstukken die zich in bepaalde sectoren voordoen. De scope van de inventarisatie omvat in ieder geval de volgende aspecten:

- Publiek en privaat
- Nationaal en internationaal
- Summatief en formatief
- Digitaal en folio
- Methodegebonden en niet-methodegebonden

Invulling werkgroep

De inventarisatie wordt uitgevoerd door een op te richten werkgroep die wordt samengesteld met vertegenwoordigers vanuit de verschillende partijen die binnen Edustandaard zijn vertegenwoordigd en actief zijn binnen het domein toetsen. Onder andere CvTE, DUO en CITO hebben hun actieve bijdrage al toegezegd.

De taken van de werkgroep richten zich op de uitvoering van de volgende werkzaamheden¹:

- Het onderhouden en beschikbaar maken van de domeinarchitectuur
- Bewaken van de samenhang tussen afspraken/standaarden binnen het domein
- Diversiteit van afspraken en standaarden binnen het domein, waar nodig/wenselijk, terugbrengen
- Signaleren en melden van witte vlekken, knelpunten en kansen
- Leveren van een bijdrage aan het draagvlak voor de domeinarchitectuur door in eigen kring het belang te verkondigen en relevante kennis te verspreiden
- Het in lijn brengen en houden van domeingerichte ontwikkelingen met domeinoverstijgende ontwikkelingen.

De inventarisatie zal uitgevoerd worden in 6 maanden met sprints van 4 weken. Na iedere sprint vindt er een rapportage plaats aan de Architectuurraad. Bureau Edustandaard ondersteunt uiteraard deze werkgroep.

Gevraagd besluit

De leden in de Standaardisatieraad worden gevraagd om in te stemmen met de uitvoering van architectuurinventarisatie zoals hierboven beschreven en de oprichting van de werkgroep die de belast wordt met de uitvoering van de werkzaamheden en de oplevering van de benoemde resultaten.

¹ Conform het voorstel van de Architectuurraad: werken in domeinen, 10 juni 2016